

[Morten Lange.]

kunne fiksere efter vor nuværende kundskab. Fremtidsforskningen er i sig selv noget meget spændende og meget betydningsfuldt, og de intentioner, der ligger bag ved forslaget, kan jeg fuldt støtte.

Nu foreslås det, at der skal oprettes en fond; det er muligt; det kan vi snakke om. Der er nu nok det ved det, at fremtidsforskning i nogen udstrækning vil være, skal vi sige lidt løse projekter, der måske vil sætte lidt grå hår i hovedet på sædvanlige fondsbestyrelser. I øvrigt tror jeg, vi er i den mærkelige situation, at det måske ikke så meget er en fond, vi trænger til, som en fondsbestyrelse, en gruppe mennesker, som kan sidde og være initiativtagere til eller kanalisere fremtidsforskningen, så den går hen og bliver et begreb. Det vil være et meget sjældent forekommende tilfælde, men jeg tror, vi er lige ved her at have et af de tilfælde, hvor en fond på en krone, efter den klassiske model, og til gengæld en effektiv og fremsynet bestyrelse for fonden måske var den løsning, vi skulle stræbe frem efter.

Jeg er glad for, at initiativet er blevet taget. Jeg synes, det er af betydning, at vi får lejlighed til at diskutere et projekt af denne art. Med hensyn til, om den løsning, som er foreslået, er den rigtige, har jeg mine reservationer, men jeg er som sagt særdeles villig til og interesseret i at tage en positiv debat om dette forslag i forskningsudvalget.

Kjær Rasmussen: Det er rigtigt, som forslagsstillerne påpeger det i bemærkningerne, at mange problemer i forbindelse med menneskets vilkår i det fremtidige samfund kun er delvis belyst. Allerede på det stadium, vort samfund nu befinder sig, kan vi konstatere tilpasningsvanskeligheder af forskellig art: følelse af isolation, følelse af ikke at kunne leve op til konkurrencesamfundets krav. Disse psykiske lidelser — for det er der jo i virkeligheden tale om — kommer sjældent rigtig frem. Flertallet her kvier sig nok ved at indrømme, at man i realiteten har indrettet et samfund med stærke menneskefjendske islæt, men følgvirkningerne i form af mavesårstilfælde og blodpropper udbliver ikke. Et forkert indrettet samfund må tage skylden herfor.

Førnævnte beskrivelse kunne gå på de befolkningsgrupper, man kunne kalde for

de stille i landet. Heldigvis er andre begyndt at gøre oprør. En stor del af ungdommen nægter at lade sig integrere i et samfund, hvis normer den ikke anerkender og accepterer. Derfor eksperimenterer den selv med nye samlivsformer, nye politiske udtryksformer, kort sagt: den prøver at finde helt nye normer for menneskelig adfærd, idet den indser, at de gamle tider er forbi, og at nye trænger sig på.

Det er naturligvis vigtigt, at vi er så vel rustede som muligt til at modtage fremtiden. Forskning må til og derefter planlægning — ikke en planlægning, der skal tvinge mennesket, men en sådan, som vil give alle lige muligheder for udfoldelse. Konfliktforskningen er ikke nævnt i forslagsstillernes bemærkninger. Måske fordi man lynhurtigt har lavet sig en „nulprognose“ på det sikkerhedspolitiske område. Hr. Samuelson kom med en ganske udmærket forklaring på, hvad nulprognose er for noget, så den skal jeg ikke gentage her. Imidlertid mener jeg, at konfliktforskningen må have en endog meget fremtrædende placering i hele forskningsbilledet.

Man foreslår oprettet en fond, efter svensk mønster velsagtens. Jeg synes egentlig, ideen er udmærket, og jeg er da også umiddelbart positivt indstillet. Det kunne være ganske fornuftigt, om folketingsmedlemmerne f. eks. kunne give planlægningsopgaver ud til forskellige forskningsinstitutioner, som så igen kunne give os tilbage alternative muligheder. Jeg har før været inde på det forfærdelige problem, vi menige medlemmer af dette ting har: vi må i alt for høj grad forlade os på det, der kommer fra ministeriet. Det var meget rart, om vi havde mulighed for at kalde alternativer ind.

Jeg synes, jeg må have lidt mere at vide om de tanker, man har gjort sig vedrørende fondsstyrelse, fordelingskriterier osv. Da flertallet i dette ting tillader sig at kvæle vor demokratiske ret ved at forhindre os i at være med i udvalgsarbejdet, kan jeg desværre ikke tilsige nogen positiv udvalgsbehandling, men jeg vil da kigge meget interesseret på, skal vi kalder dem udvalgsmonopolisternes arbejdsresultat.

Ordføreren for forslagsstillerne (K. B. Andersen): Formålet fra mit partis side med